30. ԽԱՐՍ ՈՒ ԿԻԱՌԻՐ

Կէլնի մե խա պառավ, էրկու տղա կէլնի ինոր: Ճեռչ լաճ փսակոյ կէլնի, պստրիկ՝ չէ:

Կիսուր էտա ճեռչ խարսին ըսկի խանգյստութեն չի տա: Հըմեն օր կտփի: Օրական մեյ խաց կուտա: Մնացած խացեր կտնի ներս, կփակի, ինքյ կէրթա քյաղքյի մեչ ֆռալ:

Սեկ օր պստրիկ ախբեր կասի. - Ես էլ կփսայվեմ:

Ճեռչ ախբեր կասի. - Կայնի, ես ըսկուն խարսըմ պիրեմ, որ իմ մոր խեստ գյա դյուս:

Կէլնի կէրթա ուրիշ գյեղըմ ախչիյ փտռելու: Կտիսնա ախչիյմ, որ նստեր ի ախբրի գյլեռխ՝-կմոտտրի:

Կխարսյուսի. - Ախչիկ, ի՞նչ կանես:

Կասի. - Խին կխասնեմ, նոր կդնեմ, իմ խոր թաթին մանած կմանեմ:

Կասի. - Քյե մեր կա՞:

Կասի. - Խա:

Կասի. - Դո՞ր ի քյո մեր:

Կասի. - Իմ մեր կնայեր ի թաղըն գյզրին, գյեղըն ռեսին, կռիվ կանի:

Կասի. - Ընչի՞ խամար:

Կասի. - Ես որ իկեր եմ էսատեղ մոտտրիր եմ, իկիր են ի՛մոր վերեն կռիվ ինոր խամար:

Ճեռչ ախբեր կասի. - Վալա, էսա աղեկ ի, էսա խեստ ի՛մոր կուգյա դյուս:

Կասի. - Դե կնա քյո մոր կանչի, գյա: Կնայեքյ տուն, չում ես առնեմ քյավոր աղեն՝ գյամ:

Կէրթա, մեր կառնի կուգյա տուն, մեր կասի. - Կայնի էրթամ դրկցի կնիյն էլ կանչեմ, գյա:

Էտա մարթն ու քյավոր աղեն, կմտնեն ներս: Տիսնան ախչիյ քյասեմ ճաշ առե նստե վեր թորվան՝ կկտելի, ուրենց պանի տեղ չը դընի:

Կասի. - Ախչի, քյե նշանե՞ր են:

Կասի. - Խա՛:

Կասի. - Ի՞նչ են դրե նշա՞ն:

Կասի. - Մատնիյ կարկաչա:

Կասի. - Ապա դո՞ր դրիր էր:

Կասի. - Գյեռ դա հ'ակաճապ դրիր էր, էկաճ փարաճ:

Մայար մ'ասի ուր ճշաճած փիսեր ի, որ ախչիկ ծուռ ի, իկեր ի. ուր ճշաճճիրճ առե, կճայե:

Կասի. - Ապա էպ ի՞ճչ ի կուփեմ:

Կասի. - Ճաշ:

Կասի. - Ապա ըճչի՞ եղ չկա վերե՞ճ:

Կասի. - Թո աղ էլճի, թո եղ չէլճի:

Մեկ դեեճ կասի, մեյ դիեճ շուշուփ կլիճի բերաճ: Մեր կուգյա խեփ դրկցի կճգյաճ:

Կասի. - Արե՛, խե՛ճք, խըճամի, մեր բազտո օյմշեճքյ:

Դա կճշաճի, դա կառճի կէրթա:

Քյաճի մ'օր կմճա, պսփիյ խարս կփիսճա, որ խայ մեմեկիճ մեկ կուփա, կփակի կէրթա:

Կասի. «Կայճի, ես կաճամ խե քյե գյլեոխ էլճեմ»:

Կասի ուր փեգերկճգյաճ. - Ես որ կգյըճդեմ, դու կգյըռփճկես՝ ես խմոր կթալեմ, դու պախի քյո ծճգաճ փակ: Էճ թող էրթա, մեճքյ ճոր կթխեճքյ, կուփեճքյ:

Մեկ-էրկու օր փըսճա կաճեճ: Էճ մեկ օր չեճ կաճա: Կիտուր կփիսճա, որ չէ՛, խայեր գյողճաճ, կդճի թաքրի գյլեոխ, թաքրի առաճ ալյուր կցյաճի, իճքյ կթողճի, կէրթա ֆռալ:

Պսփիյ խարսճ ի, կէրթա էշ փախիկ կքաշի, բերի խեծճի վերեճ, խայեր կառճեճ փակ, կճափեճ կուփեճ: Էշ կփաճի խճի փարգյախ:

Կիտուրճ ի, կուգյա փիսճա, ալրի վերեճ իշու ոտպայ փեղ կա:

Կասի. - Յա՜, էսա էշ ըճչի՞ յի էկե էսափեղ:

Պսփիյ խարս խա ծեռճով կաճի, խե կիսրոջ խաբար չի փա: Ճեռչ խարսիճ կուսուցի, կասի. - Ասա, էշ փրթավ, էկավ էճ կաճդար խայեր բիթուճ ցըցըռփեց, խազար ջեռրով էշ փարա խճիցի ճերս:

Մճա էճ մեկել օր, էլմ խայ կթխեճ: Պսփիյ խարս խմորի գյըճդեր գյողճա, չում կիտուր որ կէրթա, բիրեճ թխեճ: Էրկու փեգյերկիճ վեր իրարու կբածճեճ: Մե մե մեյ լարաճ կպիրեճ, ուրեճց դողկճեր կշարեճ ուրեճց փեշի փակ: Մփրըբ կուգյա փողըճքյորեր դյուֆ կգաճի:

Խարս կվազի կիսրոչ կկաճչի. - Էլահ պիտի էսա մփրըբ բիրես, դյուֆ զաճի, մեճքյ խաղաճքյ:

Կիտուրճ ի, չարեճ ի՞ճչ ի, խարսից կվախեճա, կբիրի մփրըբ, դյուֆ զաճել կուփա, խարս կխաղա:

Պարիյ խարս ճեռչ փեգյերկճգյաճ կասի. - Դու էլ թռի, փեգյերկիճ, դու էլ թռի: Չկփրի լարաճիկ, չթափե դողիկ:

Տեգյերկիճ կաճի որ իրար փեպճի, լարաճքյփեր կկփրի, դողկճեր կթափի գյեփիճ:

Կիտուր որ կփիսճա, կպռճի ճեռչ խարսիճ աղեյմ կըռղկի:

Պարիյ փեգյերկիճ կէլճի մփրըբ կճամբխի, կուգյա կիսրոչ կբռճի, քիչըմ մեյ փեղ կփփի փփի, փաճի էճ մեկել պուճախ փփի՛, փփի: Չոր

փոխինդ կլցի բերան, չէլնի ճվա՝ լսեն ուրիշներ: Ախըր էն կանդար կտփի, չում, լեզվից կիսկի: Տառնա բիրի տեղ էսկի, ուր կիսուր մեչ կդնի, ծածկի:

Իրիկուն մարթեր կուզյան: Կասեն. - Ծո մարե, ի՞նչ ի էլե, ի՞նչ ի էլե:

Մեր ծեռնով ճեռչ խարսին նշանց կուտա, պստիյ խարսին նշանց կուտա. լեզու չունի, որ խասկցուցի, մենակ ծեռնով կանի:

Լաճեր չեն խասկնա: Պստիյ խարս կվիրուցի կասի. - Տնավիրներ, չե՞ք խասկնա, կասի բլազկըներ իմ պստիյ խարսին, կութնի զինան իմ մեյ խարսին, փարեքյ իմ լաճերեց, վոսիաթ կանի, չե՞ք կիտի:

Կիսուր կտիսնա, որ լեզու չունի խարսի հաղկեն գյա, ուր սրտի քյարբից կմեռնի: